

**Xarxa
Catalana**

**Hospitals
Sense Fum**

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2022

Salut/ **ICO**
Institut Català d'Oncologia

Salut/Agència de
Salut Pública de Catalunya

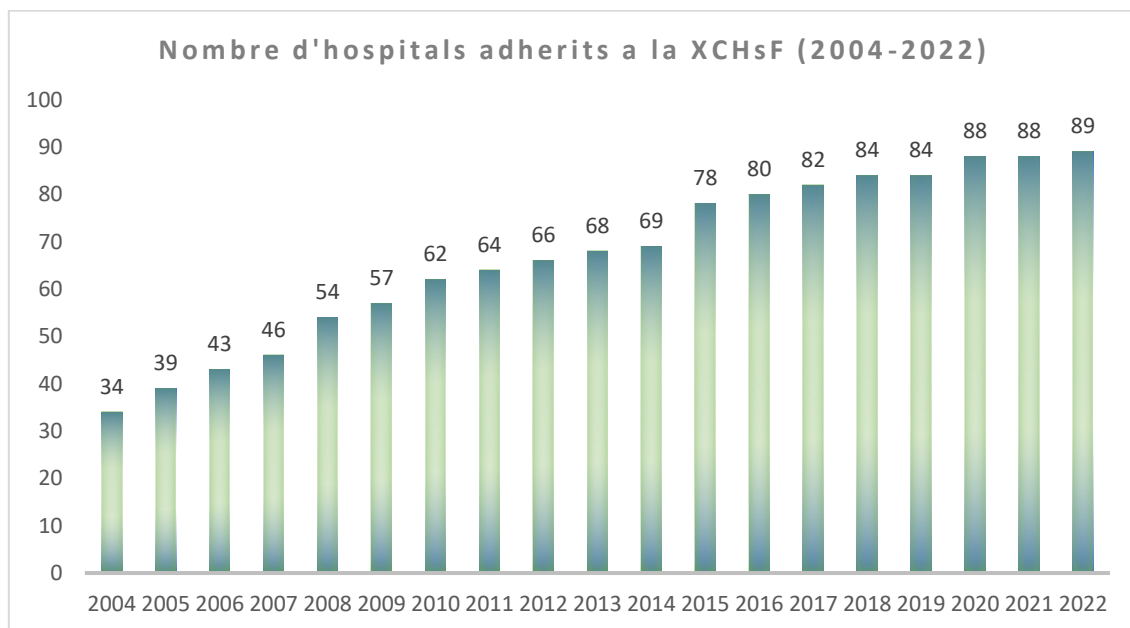
Índex

Índex.....	1
ESTAT ACTUAL DE LA XCHsF	2
<i>Hospitals per nivell d'acreditació</i>	3
ACTIVITATS 2022	6
<i>Avaluació de la prevalença del consum de tabac als hospitals</i>	6
<i>Avaluació de les activitats de control del tabac</i>	8
<i>Programes de Deshabitució Tabàquica</i>	9
<i>Grup de treball Tabac i Salut Mental</i>	12
<i>Pla de formació continuada en tabaquisme de la XCHsF</i>	14
<i>Formació en línia (asíncrona). Curs Intervenció breu en tabaquisme</i>	14
<i>Formació en línia (asíncrona). Curs Intervenció breu en tabaquisme en pacients amb trastorn mental</i>	15
<i>Formació específica a distància (telemàtica síncrona)</i>	15
<i>Coordinació general dels hospitals de la Xarxa</i>	17
<i>XXII Setmana Sense Fum - Dia Mundial Sense Tabac</i>	18
<i>Calendari de la Xarxa</i>	19
<i>Trobada anual de la Xarxa</i>	19
<i>Altres iniciatives i col·laboracions</i>	21
<i>Experiències compartides dels professionals sobre l'ús de la citisina</i>	21
<i>Participació al grup de treball sobre vulnerabilitat i tabac del PAPSF</i>	21
<i>Participació al grup de treball de tabaquisme de la coordinadora de Centres d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) de Catalunya</i>	22
<i>Col·laboració amb la Global Network</i>	22
<i>Jornades</i>	23

ESTAT ACTUAL DE LA XCHsF

Els centres que formen part de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum (XCHsF) són aquells que han signat conveni i s'han compromès a desplegar el projecte "Hospital sense Fum". A desembre del 2022, la Xarxa està formada per 89 hospitals i centres sanitaris catalans, la majoria d'ells del sistema públic català (SISCAT).

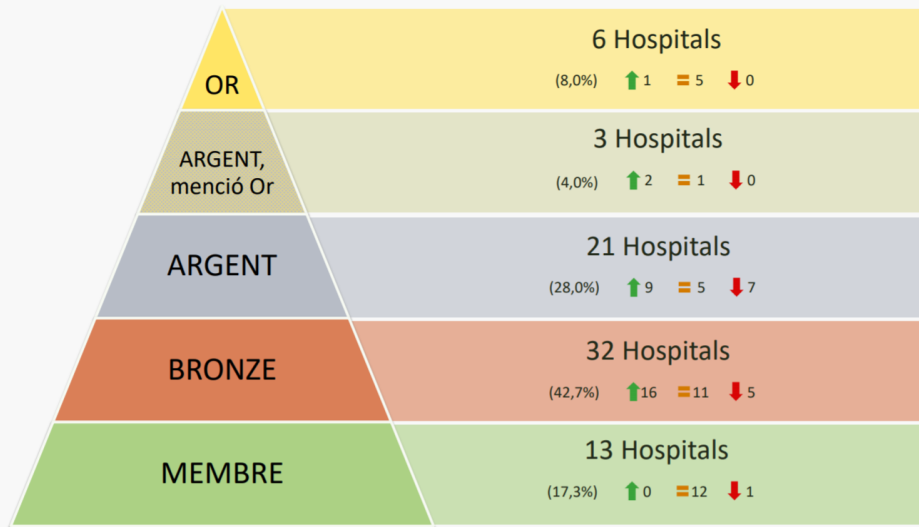
A la següent gràfica es pot apreciar l'evolució positiva del nombre d'hospitals des dels inicis de la Xarxa.

Durant la Trobada 2022, del 14 d'octubre, el coordinador general de la Xarxa, Esteve Fernández, va fer un repàs del resultat de les acreditacions d'enguany, reconeixent la tasca realitzada per tots els hospitals catalans en el control del tabac i lliurant els certificats d'acreditació als sis membres de la Xarxa que han aconseguit el nivell "Or" i als tres que han aconseguit "Argent, menció Or".

La següent figura recull el nombre d'hospitals per nivell segons les Acreditacions 2022 dels 75 hospitals que van fer el procés d'acreditació. La classificació amb els noms dels hospitals es presenta a continuació.

RESUM ACREDITACIONS 2022

88 hospitals en total. 6 membres nous entre 2018 i 2021. 13 hospitals no han estat acreditats per manca de dades. Percentatges sobre els hospitals acreditats (n=75).

Hospitals per nivell d'acreditació

NO PRESENTAT

13

Fundació Hospital Sant Joan de Déu de Martorell
 Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)
 Hospital Comarcal Móra d'Ebre
 Hospital de Cerdanya AECT-HC
 Hospital de Tortosa Verge de la Cinta
 Hospital Quirónsalud del Vallès
 Hospital Sant Antoni Abat
 Hospital Sant Joan de Déu, Serveis Sociosanitaris
 Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta
 Hospital Universitari De la Santa Creu de Vic
 Hospital-Residència Sant Camil
 ICO Girona
 Pius Hospital de Valls

NIVELL MEMBRE

13

SJD Terres de Lleida - Centre d'Almacelles
 Centre Sociosanitari El Carme
 Clínica Girona
 Espitau Val d'Aran - **NOU**
 Fundació Hospital de Sant Celoni
 Hestia Duran i Reynals
 Hospital Comarcal de Blanes

Hospital Comarcal de l'Alt Penedès
Hospital de l'Esperança. Parc de Salut Mar
Hospital del Vendrell
Hospital Municipal de Badalona
Hospital Sant Jaume de Calella
Hospital Sociosanitari Mutuam Güell
Hospital de la Santa Creu de Jesús-Tortosa

NIVELL BRONZE

32

Acadèmia Mariana - Llar Residència de Salut Mental
Centre Fòrum. Parc de Salut Mar
Fund. Pere Mata - Centre Sociosanitari Monterols
Fund. Pere Mata, Terres de l'Ebre
Hospital de Sant Andreu
Hospital de Sant Pau i Santa Tecla
Hospital Mare de Déu de la Mercè
Hospital Sagrat Cor de Martorell
Hospital Sant Joan de Déu Terres de Lleida
Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet
Hospital Sociosanitari de Mollet
Hospital Sociosanitari Mutuam Girona
Hospital Universitari de Bellvitge
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII
Hospital Universitari Mútua de Terrassa
Hospital Universitari Sagrat Cor
Centres Dr. Emili Mira i López. Parc de Salut Mar
ConSORCI SocioSanitari de Vilafranca
Fundació Hospital de Puigcerdà
Fundació Hospital Sant Jaume de Manlleu
Hospital Comarcal del Pallars
Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi
Hospital de Sant Rafael
Hospital Dos de Maig
Hospital General de l'Hospitalet
Hospital Universitari Arnau de Vilanova
Parc Taulí Hospital Universitari
Hospital de Terrassa (CST)
Hospital Clínic – Seu Plató
Hospital Sant Joan de Déu Barcelona (Esplugues de Llobregat)
Hospital Universitari de Santa Maria de Lleida
Hospital Universitari de Vic - Osona Salut Mental - Clínica de Vic

NIVELL ARGENT

21

Centre Hospitalari, Althaia
Fundació Hospital de l'Esperit Sant
Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa
Hospital de Figueres
Hospital de Viladecans
Hospital Universitari General de Catalunya
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol
Parc Hospitalari Martí i Julià
Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Clínica Terres de l'Ebre
Hospital Clínic de Barcelona - Seu Maternitat
Hospital del Mar. Parc de Salut Mar
Hospital Universitari Sant Joan de Reus
ICO Badalona
Hospital Comarcal d'Amposta
Hospital de Campdevànol (Hospital Comarcal del Ripollès)
Hospital de Mataró
Hospital de Traumatologia, Rehabilitació i Cremats Vall d'Hebron
Hospital d'Igualada
Hospital General Vall d'Hebron
Hospital Infantil i Hospital de la Dona Vall d'Hebron

NIVELL ARGENT, MENCIO OR

3

Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
Hospital de Palamós
Hospital Sant Joan de Déu, Althaia

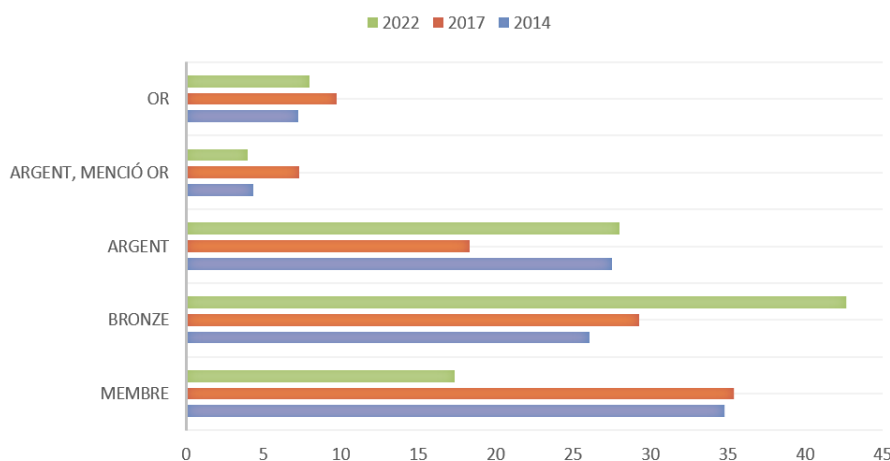
NIVELL OR

6

Hospital de Mollet
Benito Menni CASM
Clínica Sant Josep, Althaia
Hospital Clínic de Barcelona
Hospital General de Granollers
ICO L'Hospitalet

A la següent gràfica podeu observar l'evolució dels hospitals segons el nivell d'acreditació en les darreres avaluacions de projectes, des del 2014. Es pot veure un augment del nombre d'hospitals amb acreditació bronze i argent, donada la consolidació dels projectes que implementen accions al llarg dels anys.

Evolució segons el nivell d'acreditació

Les properes Acreditacions tindran lloc durant el 2026 i avaluaran el període 2022-2025.

ACTIVITATS 2022

Avaluació de la prevalença del consum de tabac als hospitals

La dinàmica habitual dels centres sanitaris s'ha vist afectada durant l'any 2022, tot i que en menor mesura, per la pandèmia de la COVID-19. Malgrat això, un total de 12 hospitals de la Xarxa han realitzat l'enquesta de prevalença de consum de tabac entre els seus treballadors. A continuació es detallen els hospitals amb la corresponent prevalença de consum entre els treballadors:

- Hospital del Mar - 20,7%
- Centre Fòrum - 27,6%
- Hospital de l'Esperança - 19,2%
- Parc Taulí Hospital Universitari - 16,1%
- Hospital de la Santa Creu de Jesús-Tortosa - 26,8%
- Hospital Comarcal del Pallars - 17,2%
- Parc Hospitalari Martí i Julià - 23,4%
- Clínica Terres de l'Ebre - 20,0%
- Hospital Universitari Sant Joan de Reus - 25,7%
- ICO L'Hospitalet - 12,2%
- Hospital de Palamós - 18,3%
- Benito Menni CASM - 29,2%

Els hospitals han rebut suport de la Xarxa per calcular la mostra necessària (escollint la mostra aleatòriament a partir dels registres de treballadors) i implementar l'enquesta a cada hospital segons la seva organització interna i recursos.

La Xarxa és l'encarregada de dur a terme tant la informatització i l'anàlisi de dades com l'informe corresponent amb els resultats més rellevants, en el qual es detalla la prevalença de consum de tabac entre els professionals i altres aspectes relacionats.

Paral·lelament, la Xarxa ha realitzat el seguiment d'aquells centres als que per periodicitat els correspon realitzar l'enquesta. Tal i com hem esmentat anteriorment, l'activitat per part dels centres s'ha vist afectada per l'alteració de la dinàmica habitual als centres degut a la COVID-19.

Des de mitjans del 2021, la Xarxa ha estat treballant en la implementació en línia de la metodologia d'aplicació de l'enquesta. Mitjançant el software REDCap de captura de dades, s'han elaborat formularis en línia a mida per als centres als que correspon la realització de l'enquesta. El personal seleccionat a la mostra rep l'enllaç corresponent i pot respondre l'enquesta de manera telemàtica. Per tal de poder realitzar el seguiment i poder fer els recordatoris adequats, la Xarxa realitza una sèrie de reunions telemàtiques d'assessorament durant tot el procés. Per mantenir la confidencialitat de les dades, les adreces electròniques recollides estan desvinculades de les respostes donades a l'enquesta.

També es posen a disposició dels hospitals diversos materials de suport que cada centre podrà adaptar a la seva realitat (textos tipus sobre la realització de l'enquesta, correus de recordatori a les persones seleccionades, cartell infografia de suport).

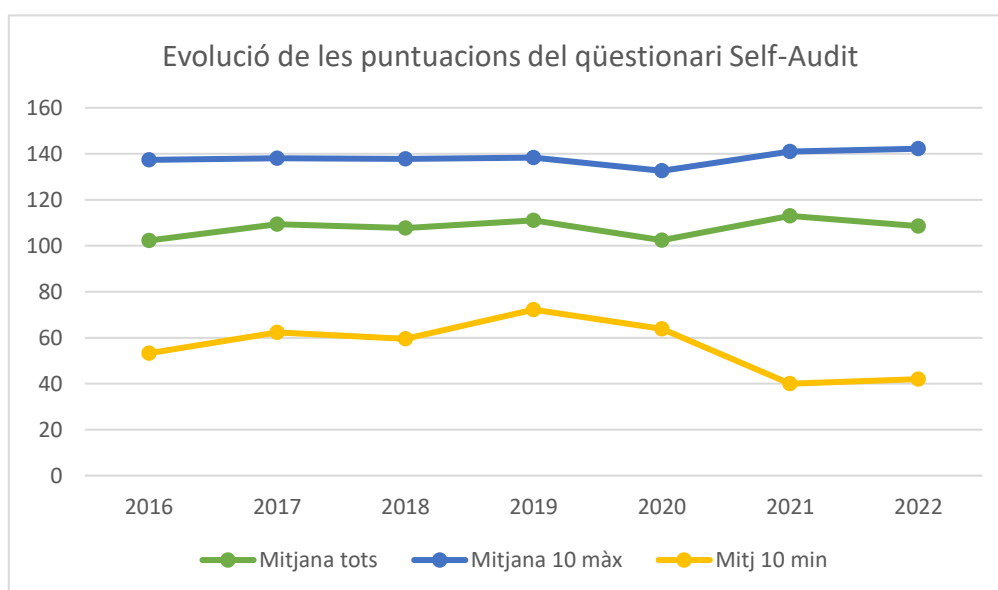
Durant el segon semestre del 2022 es va fer una prova pilot amb cinc hospitals que van realitzar l'enquesta de manera *online*, per valorar punts de millora en la posada en marxa d'aquesta metodologia. En una avaluació qualitativa del nou mètode, els coordinadors al càrrec d'aquests centres pioners van destacar els següents punts a favor i en contra de la versió *online* enfront de la versió *en paper*:

	<ul style="list-style-type: none">Immediatesa de les respostes.Seguiment al moment de les respostes recollides.Temps de treball invertit.Accessibilitat.Privacitat.Disminució del temps invertit en respondre l'enquesta.
	<ul style="list-style-type: none">Disponibilitat dades enquestats.Barreres informàtiques / bloqueig pàgines externes.Baixa participació, inclús amb recordatoris.Accés de tothom al correu electrònic.

Com a necessitats detectades pel bon funcionament del procés de l'enquesta destaquen el fet de realitzar una bona estratègia de comunicació, la disponibilitat de recursos i la implicació i suport de la Direcció com a element estructural bàsic.

Avaluació de les activitats de control del tabac

Durant l'any 2022, 60 dels 89 (67,4%) centres adherits a la Xarxa han puntuat de manera autoreportada les mesures de control del tabac implementades als seus hospitals mitjançant el qüestionari Self-Audit (SAQ). Amb l'objectiu de facilitar la seva realització, la Xarxa ha facilitat un enllaç personalitzat per a cada centre amb recordatoris periòdics a través del software RedCAP. També s'ha ofert el document de suport per a cadascuna de les puntuacions del SAQ, que afavoreix una puntuació més objectiva i fidel a la realitat.

La puntuació mitjana del SAQ del 2022, entre els centres que han respost aquest instrument, ha estat de 108,5 punts (sobre una puntuació màxima possible de 144 punts), amb un màxim de 144 punts i un mínim de 23 punts.

En comparació amb els darrers anys observem un lleuger augment de la puntuació. Com es pot veure a la figura, aquest augment afecta als centres amb màxima puntuació, i s'observa un descens de la puntuació en els 10 centres amb puntuacions més baixes.

Enguany, el nombre de centres que han complimentat el SAQ (60 centres) ha estat inferior a anys anteriors. S'aprecia una disminució d'aquesta activitat sobretot en els centres on el projecte no estava consolidat i una represa de l'activitat normal després de la pandèmia en la majoria dels centres membres de la Xarxa.

Programes de Deshabitució Tabàquica

Durant l'any 2022 s'ha fet intervenció pel consum de tabac a 5.901 pacients hospitalitzats.

D'altra banda, s'han tractat 314 treballadors en aquells centres on està implementat el programa PDT Treballadors.

La seva distribució per hospitals es mostra a continuació:

	 PDT Pacients	 PDT Treballadors
<i>Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi</i>	124	0
<i>Hospital General de l'Hospitalet</i>	1	0
<i>Hospital Dos de Maig</i>	47	0
<i>Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet</i>	12	0
<i>Hospital-Residència Sant Camil</i>	8	2
<i>Hospital Sant Antoni Abat</i>	0	2
<i>Clínica Sant Josep</i>	12	3
<i>Hospital del Mar</i>	253	9
<i>Hospital de l'Esperança. PSM</i>	46	3
<i>Centres Dr. Emili Mira i López. PSM</i>	111	0
<i>Centre Fòrum. PSM</i>	173	2
<i>Hospital Universitari Sagrat Cor</i>	86	0
<i>Hospital Universitari General de Catalunya</i>	32	3
<i>ICO L'Hospitalet</i>	25	38
<i>Hospital Comarcal del Pallars</i>	4	0
<i>Hospital de la Santa Creu i Sant Pau</i>	1220	11
<i>Hospital Universitari Sant Joan de Reus</i>	13	6
<i>Hospital Universitari Germans Trias i Pujol</i>	420	18
<i>Hospital de Viladecans</i>	95	4
<i>Hospital Universitari Mútua de Terrassa</i>	109	5
<i>Hospital Universitari de Bellvitge</i>	556	32
<i>Hospital Sant Joan de Déu Barcelona</i>	9	2
<i>Fundació Hospital de l'Esperit Sant</i>	114	12
<i>Benito Menni CASM</i>	330	54

<i>Hospital de Terrassa (CST)</i>	0	14
<i>Parc Taulí Hospital Universitari</i>	404	24
<i>Hospital de Mataró</i>	5	3
<i>Hospital Universitari d'Igualada</i>	47	13
<i>Parc Hospitalari Martí i Julià</i>	788	5
<i>Clínica Girona</i>	-	-
<i>Fundació Hospital d'Olot i Comarcal de la Garrotxa</i>	52	15
<i>Hospital de Figueres</i>	160	2
<i>Hospital de Palamós</i>	104	7
<i>Hospital de Campdevànol (Hospital Comarcal del Ripollés)</i>	26	1
<i>Hospital Universitari Arnau de Vilanova</i>	250	4
<i>Hospital Universitari de Santa Maria de Lleida</i>	-	-
<i>Hospital de la Santa Creu de Jesús-Tortosa</i>	-	-
<i>Clínica Terres de l'Ebre</i>	31	2
<i>Hospital Comarcal d'Ampostà</i>	10	0
<i>Hospital de Sant Pau i Santa Tecla</i>	101	0
<i>Hospital Sociosanitari Mutuam Güell</i>	0	0
<i>Hospital Sagrat Cor de Martorell</i>	6	0
<i>Hospital de Sant Andreu</i>	26	0
<i>Fundació Pere Mata Terres de l'Ebre</i>	60	0
<i>Centre Sociosanitari Monterols</i>	1	0
<i>Acadèmia Mariana (Llar Residència de Salut Mental)</i>	30	18
	5901	314

→ Els centres que no consten en el llistat no han reportat la seva activitat o bé no tenen desplegat el programa.

Dotze hospitals participen al programa de deshabitució tabàquica en pacients ingressats en unitats de salut mental. L'Agència de Salut Pública de Catalunya aporta els fàrmacs necessaris per al desenvolupament d'aquest programa i es dispensen exclusivament a aquells pacients motivats per deixar de fumar i després de l'alta hospitalària.

Des del seu inici al 2013, s'han inclòs 931 pacients en aquest programa.

Durant l'any 2022 s'han inclòs 115 pacients.

El número de pacients intervinguts des de l'any 2013 amb subministrament de fàrmacs segons l'hospital és el següent:

Hospital	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Total pacients
Althaia	1	2	5	15	NR	0	4	4	-	-	31
Bellvitge	3	8	2	2	14	7	0	0	-	-	36
Clínic	-	6	10	9	5	5	7	5	2	0	49
Joan XXIII	7	17	14	8	12	13	2	5	6	7	91
Mataró	4	4	4	0	3	2	2	1	NR	4	24
Mútua Terrassa	-	16	12	16	15	5	1	14	3	15	97
Sant Pau	9	25	44	43	47	47	41	26	29	39	350
Vall Hebron	-	5	2	0	5	4	2	5	2	2	27
CSTerrassa	-	2	2	4	NR	0	0	0	-	-	8
Benito Menni	-	2	7	15	9	16	12	9	2	13	85
Sta. Maria, Lleida	-	NR	NR	6	NR	0	0	0	-	-	6
Mollet	-	-	0	4	9	18	16	21	24	35	127
TOTAL	24	87	102	122	119	117	87	90	68	115	931

Grup de treball Tabac i Salut Mental

Durant l'any 2022 s'han celebrat dues reunions del grup en format telemàtic, el 25 de maig i el 11 de novembre.

S'ha acceptat la publicació de l'article sobre la formació de residents de primer curs de Salut Mental (4 anys analitzats) a la revista Adicciones: *Formación en tabaco y alcohol de residentes de salud mental: Relación con su intervención clínica*.

Disponible a: <https://www.adicciones.es/index.php/adicciones/article/view/1837>

Se segueix treballant en el projecte "Històries d'èxit", un recull d'experiències de pacients amb trastorns mentals que han aconseguit deixar de fumar.

Abordatge del consum de tabac en pacients amb trastorns mentals

Xarxa Hospitalari Sense Fum

Continguts:

M1/ El tabaquisme en l'àmbit de la salut mental i addiccions

1. El tabac des d'una perspectiva global | Josep Maria Suelves (pamnic) / Araceli Valverde Trillo
2. El tabaquisme en les persones amb trastorn mental i addiccions | Montse Ballobé Gibernau
3. Patró de consum de tabac en les persones amb trastorn mental i addiccions | Magali Andreu Mondón
4. El consum de tabac als centres de salut mental i addiccions | Montse Ballobé Gibernau

M2/ La intervenció en tabaquisme

1. Avaluació del consum de tabac | Laura Antón Gómez
2. Cessació tabaquica. Consideracions generals | Magali Andreu Mondón / Cristina Pinet Ogué / Gemma Nieves Rifa
3. Abordatge psicològic | Gemma Nieves Rifa
4. Abordatge farmacològic | Cristina Pinet Ogué
5. Agut i interacció d'altres fàrmacs davant la cessació tabaquica | Cristina Pinet Ogué
6. Efectivitat de les intervencions | Gemma Nieves Rifa
7. El paper dels diferents professionals de la salut en la intervenció en tabac | Maite Sanz Osorio
8. Especificitats segons diagnòstic | Francisca Fonseca Casals
9. Mises al voltant del consum de tabac en els pacients amb trastorns mentals i addiccions | Antonia Raich Sorriguera

M3/ Casos pràctics

CAS 1: Fins que la mort ens separi | Blanca Carcoll Batet / Noemi Vivas Rubio

CAS 2: Fumo perquè és el que més m'ajuda a calmar l'ansietat | Miquel Ferré Puig

CAS 3: Veient la punta de l'iceberg | Silvia Mondón Vehills

CAS 4: Un adolescent amb massa fums | Rosa Díaz Hurtado / Ana Molano Beteta

CAS 5: Limit al tabac | Concepció Martí Castellà / Carmen Gómez Montañó

Presentació:

El tabac és la primera causa de morbimortalitat evitable als països desenvolupats i el consum s'està associant cada cop més a poblacions de nivells socioeconòmics baixos i als trastorns mentals, fets que contribueixen significativament a la desigualtat en matèria de salut.

Hi ha diverses fàctes creences relacionades amb el tabaquisme i els trastorns mentals, com ara que no volen deixar de fumar o no en són capaçs i que deixar de fumar pot posar en perill el curs del trastorn. No obstant, la literatura científica ha mostrat àmpliament evidències contràries a aquestes creences.

L'objectiu d'aquest curs, creat des del Grup de Treball de Tabac i Salut Mental de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, és abordar de manera efectiva el consum de tabac dels pacients amb trastorns mentals i addiccions.

Objectius específics:

Prendre consciència de la importància d'intervenir en el consum de tabac de les persones amb trastorns mentals i addiccions.

Reconèixer l'estil comunicatiu òptim per motivar i intervenir el pacient que fuma.

Identificar els passos bàsics i tècniques de la intervenció en tabaquisme.

Indicar les pautes per a l'abordatge psicològic en el consum del tabac.

Identificar les ajudes farmacològiques disponibles, pautes d'administració i la interacció de la cessació tabaquica amb psicofàrmacs.

Analitzar el maneig de diferents situacions relacionades amb el tabac en pacients amb trastorns mentals a la pràctica clínica.

El curs s'emmarca en les següents competències:

Intervenir aplicant les guies i l'evidència científica a fi d'obtenir la màxima eficàcia d'aquesta intervenció.

Aplicar tècniques motivacionals i abordatges psicoeducatius amb l'objectiu de fer avançar el pacient en el seu procés de deixar de fumar i desmontar temors i falses creences al respecte.

Identificar les millors opcions davant situacions complexes per tal de maximitzar la col·laboració dels pacients de les unitats de salut mental davant la intervenció.

Metodologia:

Auto-aprenentatge a través de:

- Pantalles interactives
- Vídeos de simulació de casos
- Vídeo-entrevistes amb experts
- Resolució d'exercicis pràctics

Inscripció:

La inscripció es realitzarà online a través del següent enllaç:

<https://www.e-oncologia.org/cursos/curs-tabaquisme-i-salut-mental/>

Disponibles 100 places gratuïtes que se seleccionaran per ordre d'inscripció.

Per optar a aquestes places és imprescindible introduir el codi promocional corresponent.

Si no disposa de codi o per qualsevol altra causa, podria contactar amb:

Xarxa Hospitalari Sense Fum

formadocxar@e-oncologia.net
Tel. 93 260 73 57 Merce Margalef

Pendent d'acreditació per el Consell Català de Formació Contínua de les Professions Sanitàries.

A inicis de l'any 2022 es va finalitzar el curs pilot del **curs online sobre intervenció en tabaquisme en pacients amb trastorns mentals**, en el que vam inscriure 38 professionals seleccionats de diversos àmbits de treball. Tots els comentaris i suggeriments recollits es van incorporar a la versió definitiva del curs. Finalment, el 29 de novembre es van oferir 100 places per a la primera edició del curs a les unitats de salut mental dels professionals que han participat com a autors d'aquest curs.

Respecte l'**estudi** sobre avaluació *post* de les estratègies de control del tabac als dispositius de salut mental de Catalunya:

- Es va finalitzar el treball de camp del subestudi sobre estratègies de control del tabac implementades a les unitats de salut mental amb un 97% de percentatge de resposta al qüestionari enviat a les unitats.
- Aquests resultats es van presentar a la jornada de l'SCATT com a comunicació oral i va guanyar el primer premi a la millor comunicació (premi dotat amb 300€). En aquesta

comunicació es va presentar la comparació entre les dades obtingudes al 2009 i les del 2020. En el decurs d'aquests 10 anys han augmentat significativament les unitats totalment sense fum i també ha augmentat significativament la intervenció per deixar de fumar en els pacients.

- S'ha adaptat aquest qüestionari per ampliar aquest subestudi a l'àmbit ambulatori (CSMA, CSMIJ, i CAS). Durant aquest any 2022 s'ha fet el treball de camp.
- S'inicia el subestudi de mesures de fum ambiental del tabac a les unitats hospitalàries de salut mental i qüestionaris als pacients i professionals d'opinió sobre la regulació del consum de tabac i el propi consum.

PROGRAMA		VI JORNADA DE TABAC I SALUT MENTAL	
9:30h	Inauguració Carmen Cabezas Secretaria de Salut Pública, Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.	11:30h	De la formació en tabaquisme a la implementació de les intervencions. Una visió de 360 graus. Mòdera: Sílvia Mondón Unitat d'Addiccions, Servei de Psiquiatria, Hospital Clínic de Barcelona. Nous estudis a Catalunya <i>Formació en tabaquisme per a residents de salut mental</i> Antònia Raich Arlhao, Xarxa Assistencial Universitària de Manresa. <i>Les barreres per a la intervenció</i> Francina Fonseca Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions, Hospital del Mar. <i>Com s'aborda el tabac a les unitats de salut mental?</i> Montserrat Ballobé Unitat de Control del Tabac, Institut Català d'Oncologia (ICO - IDIBELL), Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum.
9:40h	Presentació Esteve Fernández Programa de Prevenció i Control del Càncer, Institut Català d'Oncologia (ICO - IDIBELL), Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum. Antoni Gual Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS).		La perspectiva dels residents. Tres testimonis de tres àmbits professionals Infermeria: Yudit Ribas Psiquiatria: Laia Tardón Psicologia: Barbara Costà Unitat d'Addiccions, Servei de Psiquiatria, Hospital Clínic de Barcelona
9:50h	Intervenció en temps de COVID Mòdera: Josep Maria Suelves Servei de Prevenció i Control del Tabaquisme i de les Lesions, Agència de Salut Pública de Catalunya. Una revisió de l'evidència publicada Gemma Noya Unitat de Conductes Addictives, Servei de Salut Mental, Hospital Universitari Vall d'Hebron. Estudi d'intervenció en tabac als CAS en temps de COVID Cristina Pinet Unitat de Conductes Addictives, Servei de Psiquiatria, Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Covid i tabac des de les trinxeres. Tres testimonis Míriam Graell Unitat d'Addiccions, Servei de Psiquiatria, Hospital Clínic de Barcelona. Fernando Dinamarca Institut de Neuropsiquiatria i Addiccions, Hospital del Mar. Araceli Navarrete Servei de Prevenció i Control del Tabaquisme i de les Lesions, Agència de Salut Pública de Catalunya.	13:00h	Ponència Final Mòdera: Antoni Gual Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS). Interaccions entre la nicotina i el THC: influències en el risc d'addicció Rafael Maldonado Grup d'Investigació en Neurofarmacologia Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques (IMM).
11:00h	Pausa cafè	13:45h	Cloenda Joan Colom Subdirecció General de Drogodependències, Agència de Salut Pública de Catalunya, Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

Se celebrà la VI Jornada de Tabac i Salut Mental el 30 de setembre de 2022, després de dos anys sense celebrar-se degut a la pandèmia per COVID-19. La jornada es va celebrar a la sala d'actes de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i es va arribar a un aforament complet de la sala. Per a més informació sobre la jornada [accediu a aquest enllaç](#).

Es continua fent difusió de temes sobre tabaquisme i els trastorns mentals al compte de **Twitter** del grup: **@psychonicotine**

Pla de formació continuada en tabaquisme de la XCHsF

Formació en línia (asíncrona). Curs Intervenció breu en tabaquisme

La Xarxa ha continuat oferint el curs de formació en línia "Intervenció breu en tabaquisme" que proporciona les habilitats i eines bàsiques i essencials sobre l'epidemiologia del tabac i l'abordatge clínic del tabaquisme per a una intervenció efectiva en els pacients que fumen. S'han dut a terme quatre edicions, dues al llarg de cada semestre, arribant així a la 32a edició del curs des del seu llançament l'any 2014.

Recordem que des del 2020 passat s'ofereix una versió del curs actualitzada, en la qual s'han revisat i ampliat els continguts, el disseny i els recursos pedagògics gràcies, en part, a un cofinançament extern (projecte INSTRUcT del Programa ERASMUS+), que va permetre oferir el curs a la resta d'Espanya.

El curs inclou cinc mòduls amb pantalles interactives, exercicis i el visionat de cinc vídeos de casos pràctics que ajudaran als professionals de la salut a posar en pràctica els coneixements teòrics adquirits. La durada del curs és de 16 hores i està acreditat amb 2,6 crèdits. Des de l'edició 28a del curs al mes de novembre de 2021 ja es va poder oferir en versió catalana.

Resum de la participació:

Edició 29 (21 de març – 21 d'abril): 202 alumnes inscrits, finalitzats i aprovats: 147

Edició 30 (7 de juny – 7 de juliol): 267 inscrits, finalitzats i aprovats: 141

Edició 31 (27 de setembre – 27 d'octubre): 92 inscrits, finalitzats i aprovats: 45

Edició 32 (14 de novembre – 14 desembre): 240 inscrits, finalitzats i aprovats: 116

Resultats

Total hores de formació en format en línia asíncrona: 64 h (16h x 4 edicions)

Participació total:

801 alumnes inscrits, 547 van accedir al curs i 449 (82%) l'han finalitzat i aprovat.

Participació per col·lectiu professional:

Infermeria: 356 (79,3%)

Mèdic: 32 (7,1%)

Psicologia: 9 (2%)

Altres professions sanitàries (administratius, suport assistencial): 53 (11,6%)

Tipus de centre:

Hospitals: 366 (81,5%)

Atenció Primària: 66 (14,7%)

Centres de Salut Mental (CAS,CASM): 7 (1,6%)

Altres: 10 (2,2%)

Nivell de satisfacció global amb el curs (de 0 a 5): **4,4**

Desenvolupament de continguts adequat: 4,5

Exactitud, fiabilitat i claredat dels continguts: 4,5

Activitats del curs faciliten la comprensió i el raonament: 4,4

L'ús d'eines d'avaluació, a l'aula virtual, presenta qualitat didàctica: 4,3

La metodologia didàctica, utilitzada al curs, potencia actituds positives envers l'estudi, manté l'interès en el seguiment del curs: 4,4

El material ofereix un coneixement teòric-pràctic amb possibilitats i exemples d'aplicació directa: 4,5

És un curs atractiu, combinació equitativa de text/imatges. Transmet una impressió de credibilitat i fiabilitat: 4,5

La navegació del curs: facilita el desplaçament i la localització dels recursos: 4,4

L'aula virtual i la guia d'aprenentatge, presenten qualitat didàctica: 4,4

Formació en línia (asíncrona). Curs d'abordatge del consum de tabac en pacients amb trastorn mental

Durant l'any 2020 i part del 2021 es va elaborar un nou curs en línia per a aprofundir en l'abordatge del tabaquisme en persones amb trastorns mentals.

El curs ha estat elaborat pel grup de treball de Tabac i Salut Mental de la XCHsF.

El curs compta amb contingut teòric on s'intercalen exercicis, vídeos sobre com portar a terme diferents aspectes de la intervenció i vídeos amb reflexions de diferents experts. D'altra banda, el mòdul final comprèn casos pràctics a fi d'aprendre maneres d'abordatge òptimes derivades de situacions específiques de la pràctica clínica.

Durant el segon semestre del 2021 s'ha portat a terme una edició pilot acreditada amb 38 professionals de diferents àmbits (hospitalari i ambulatori en salut mental, i d'Atenció Primària) i de diferents professions (metges psiquiatres, psicòlegs i infermers). Aquests professionals han aportat els seus suggeriments i opinió en finalitzar el curs. Després d'elaborar la versió definitiva del curs amb les propostes sorgides del curs pilot, s'ha realitzat una primera edició del curs amb 100 professionals.

Formació específica a distància (telemàtica síncrona)

Durant l'any 2022 s'ha continuat amb la modalitat telemàtica síncrona per als cursos que inicialment es duïen a terme en format presencial. S'han realitzat quatre cursos de nivell intermedi, els quals permeten adquirir i potenciar coneixements i habilitats més específics en l'abordatge del tabaquisme, segons les necessitats en la pràctica clínica i la demanda dels professionals.

Bases motivacionals per ajudar a deixar de fumar (5 hores). S'han realitzat dues edicions per l'alta demanda del curs.

Docent: Gemma Nieva

Dates 1a edició: 31 de març i 7 d'abril del 2022 de 14:30h a 17:00h

Dates 2a edició: 16 i 30 de juny del 2022 de 14:30h a 17:00h

Participació total: 40 professionals (24 i 16)

Estratègies per a la prevenció de recaigudes en tabaquisme (5 hores)

Docent: Antoni Baena

Dates: 17 i 24 de maig del 2022 de 14:00h a 16:30h

Participació total : 19 professionals

Abordatge en l'atenció al pacient fumador amb trastorn mental (6 hores)

Docents: Gemma Nieva, Cristina Pinet i Josep M. Suelves

Dates: 13 i 20 d'octubre del 2022 de 14:00h a 17:00h

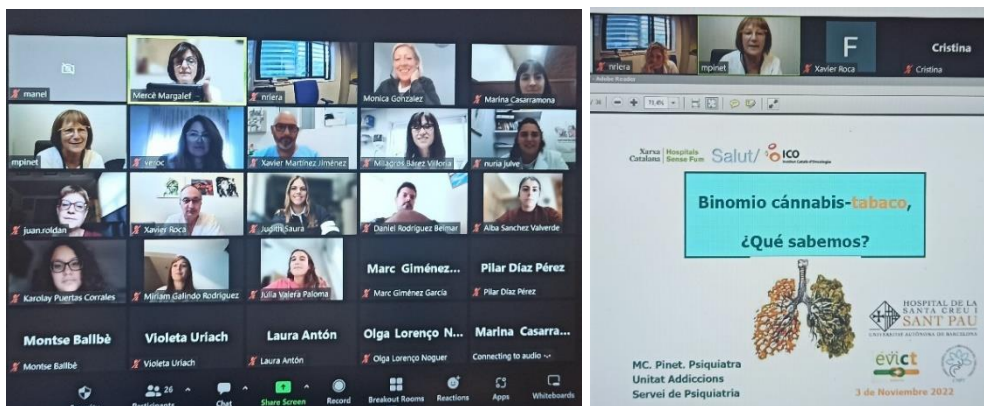
Participació total: 16 professionals

Abordatge de l'atenció al pacient fumador dual de cànnabis i tabac (5 hores)

Docents: Cristina Pinet i F. Xavier Roca

Dates: 3 i 10 de novembre del 2022 de 14:30h a 17:00h

Participació total: 23 professionals

Resultats

Total hores impartides en format telemàtica sincrònica: 21 h.

Participació total:

98 professionals

Participació per col·lectiu professional:

Infermeria: 61 (62%)

Mèdic: 21 (22%)

Psicologia: 5 (5%)

Farmàcia: 3 (3%)

Altres professions sanitàries: 8 (8%)

Tipus de centre:

Hospitals: 50 (51%)

Atenció Primària: 32 (32,7%)

Centres de Salut Mental (CAS,CASM): 14 (14,3%)

Altres: 2 (2%).

Nivell de satisfacció amb el format telemàtic – ZOOM (molt, bastant, poc, gens):

Molt: 55%; Bastant 40,7%; Poc: 4,3%

Nivell de satisfacció amb els docents (metodologia, coneixement del tema, exposicions clares, foment de la participació i material actualitzat):

Molt: 84,7%; Bastant: 15,3%

Nivell de satisfacció global amb els cursos (de 0 a 10):

Puntuació 9-10: 71%; 7-8: 29%

Podeu consultar els cursos de la Xarxa en [aquest enllaç de l'apartat de formació del web de la Xarxa](#).

Coordinació general dels hospitals de la Xarxa

Les diverses activitats i aspectes relacionats amb els projectes *sense fum* dels centres de la Xarxa han estat seguits i coordinats de manera continuada, tant a través de reunions per vídeo-trucades com per correu electrònic.

En aquells centres en els quals hi ha hagut canvi de referent del projecte, o bé que han mostrat interès a formar part de la Xarxa, s'han realitzat reunions d'informació i assessorament amb la finalitat de donar a conèixer el que representa ser membre de la Xarxa, què se'ls pots oferir, quin és el procés d'adhesió, així com la metodologia i les activitats a emprendre per començar i fer el seguiment del Projecte sense Fum en els seus centres.

Concretament, durant l'any 2022 els hospitals interessats que han rebut aquest assessorament personalitzat han estat:

24 febrer – Hospital Clínic (seguiment)

26 octubre – Hospital de Mataró (canvi de coordinadora)

9 novembre – Fundació Sant Francesc d'Assis (interès nou membre)

Pel que fa al web de la Xarxa, es realitza una actualització constant, incloent un seguit de notícies rellevants i d'interès pels hospitals, posant al dia la informació dels cursos, els materials, les dades dels hospitals, etc.

D'altra banda, també s'utilitza habitualment Twitter a través del compte de la Xarxa @XarxaCHsF per a informar els hospitals de les notícies més recents relacionades amb el control del tabac en els hospitals.

XXII Setmana Sense Fum - Dia Mundial Sense Tabac

Com cada any, el 31 de maig, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) promou la celebració del Dia Mundial Sense Tabac. En aquest sentit, la Xarxa dona suport a la promoció de polítiques eficaces per reduir el consum de tabac.

Els centres adherits a la Xarxa col·laboren en aquesta cita anual conscienciant i informant a la ciutadania dels riscos que el consum de tabac comporta per a la salut.

També aquest any 2022, la Xarxa s'ha implicat amb d'altres entitats en l'organització de la XXII Setmana Sense Fum (SSF), del 25 al 31 de maig. L'objectiu de la SSF és sensibilitzar la població de la importància que té per a la salut el fet de no iniciar-se, abandonar el consum de tabac i poder gaudir d'un ambient lliure de fum i dels residus del tabac. El lema de la SSF d'enguany ha estat: **Viu sense fumar i comença a sumar.**

La Xarxa està implicada en l'organització d'aquest esdeveniment des de fa anys. L'objectiu és el d'involucrar diversos àmbits en una iniciativa comuna, unificat en un mateix missatge. Podeu trobar més informació al [web de la Setmana Sense Fum](#).

S'ha adreçat als hospitals al web de la XXIII SSF on hi havien propostes d'activitats i materials específics, així com altres materials sobre tabaquisme.

Com cada any, una activitat d'aquesta SSF ha estat una enquesta per conèixer l'opinió de la població general sobre temes de tabaquisme. Es va encoratjar als hospitals a fer difusió d'aquesta enquesta i a realitzar-la, tant als professionals sanitaris com entre els usuaris dels hospitals.

Un cop finalitzada la SSF es va demanar als hospitals de la Xarxa que emplenessin un formulari al web de recollida de les activitats realitzades, per tal d'analitzar l'impacte.

D'altra banda, com cada any, s'ha assessorat i orientat als hospitals respecte al Dia Mundial sense Tabac, el lema de l'OMS i les activitats que s'han dut a terme en anteriors ocasions.

El recull de les accions desenvolupades als centres al 2022 es pot [consultar aquí](#).

Calendari de la Xarxa

Com cada any des del 2009, la Xarxa ha elaborat i lliurat el calendari de paret en format pòster als diferents hospitals. També s'ha posat a disposició el calendari [en format PDF descarregable](#) des del web de la Xarxa.

El lema del calendari del 2022 ha estat: *Sabies que deixar de fumar millora la salut mental? Els professionals de la salut et podem ajudar.*

A banda de l'ús propi del calendari, aquest recurs facilita la visibilitat del projecte als centres sanitaris i és ben rebut pels professionals. Com en anys anteriors, també s'ha posat a disposició dels professionals dels centres d'Atenció Primària.

La col·lecció completa de calendaris la trobeu disponible al web de la Xarxa [en aquest enllaç](#).

Trobada anual de la Xarxa

El 14 d'octubre es va celebrar la XX Trobada de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum. Va ser una ocasió ben especial ja que, no només va ser la vintena, sinó que la vam poder tornar a celebrar en format presencial després de dos anys havent-la de fer virtual. La trobada es va dur a terme al Departament de Salut de la Generalitat i va comptar amb més de 70 assistents d'uns 40 hospitals de la Xarxa.

La inauguració de la Trobada va anar a càrrec del recentment nomenat conseller de Salut, l'Hble. Sr. Manel Balcells i el director de l'Institut Català d'Oncologia, Ramon Salazar. Tot seguit, el coordinador general de la Xarxa, Esteve Fernández, va fer un repàs del resultat de les acreditacions d'enguany, reconeixent la tasca realitzada per tots els hospitals catalans en el control del tabac i lliurant els certificats d'acreditació als sis membres de la Xarxa que han aconseguit el nivell "Or" i als tres que han aconseguit "Argent, menció Or".

La Trobada va continuar amb Laura Antón i Montse Ballbè, coordinadores tècniques de la Xarxa, que van fer un balanç dels avenços assolits durant els darrers 20 anys de la Xarxa i van destacar les novetats més importants d'enguany, com ara els nous cursos de formació, els avenços en la realització de l'enquesta online, etc. Podeu consultar la presentació en [AQUEST ENLLAÇ](#)

Després d'aquesta revisió, la ponència especial va anar a càrrec de Laurent Huber, d'Action on Smoking and Health (ASH Estats Units), el qual va compartir la seva visió dels diversos passos que s'han fet a nivell global en el control del tabac i quins reptes de futur ens esperen, sota el títol "El control del tabac al segle XXI: cap a on anem". La taula va ser moderada per Josep M. Suelves, de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.

Abans de la pausa, les actrius Mónica Ballesteros i Mireia Scatti, d'ImproBarcelona, ens van fer riure de valent durant "l'acte especial de la vintena Trobada"; impossible de resumir, esperem que els que hi éreu ho gaudíssiu.

La Trobada va culminar amb la taula-col·loqui "Inicis i evolució de la Xarxa", moderada per Cristina Martínez, on professionals que han format part de la Xarxa des de la seva fundació, com són Elvira Méndez (Associació Salut i Família), Antoni Gual (IDIBAPS), Antònia Raich (Althaia) i Esteve Saltó (Secretaria de Salut Pública), van recordar els inicis i l'evolució de la Xarxa, així com els reptes que s'han assolit fins ara i el camí que encara tenim per davant.

Per finalitzar, Carmen Cabezas, secretària de Salut Pública, va fer la cloenda de la Trobada mostrant, com sempre, el seu suport personal i institucional a la labor de la Xarxa. Va agrair l'esforç i implicació de tots els professionals que han contribuït des dels inicis de la Xarxa i tots els qui s'hi han anat afegint els darrers anys per tal de crear ambients lliures de fum als centres on treballen.

Des de la Xarxa, us agraïm l'assistència a tots els que van participar a la XX Trobada de la Xarxa. Per nosaltres va ser una gran alegria poder-nos retrobar en persona i compartir amb vosaltres tot el que hem assolit plegats aquests darrers 20 anys.

Altres iniciatives i col·laboracions

Experiències compartides dels professionals sobre l'ús de la citisina

Les dues xarxes de tabaquisme, la d'atenció primària (PAPSF) i la d'hospitals (XCHSF) vam facilitar un formulari (de juny a novembre) per conèixer les experiències amb l'ús de la citisina des de la seva comercialització a Espanya, amb la intenció de compartir experiències del fàrmac, i així aprendre més entre tots i totes.

Es van recollir 113 casos i hem constatat que:

- Els efectes adversos son similars als de vareniclina (efectes gastrointestinals, trastorns de la son, augment de la gana o de pes, canvis d'humor o ansietat...).
- Aquests efectes adversos, son menys freqüents (35%) que els que es van trobar amb la vareniclina (58%).
- Es dona una abstinència elevada al mes de deixar de fumar. Aquesta abstinència és similar en els dos fàrmacs.

Volem agrair tots aquells professionals que han compartit els casos per poder fer una breu valoració entre tots.

[Podeu descarregar-vos aquí](#) la presentació amb aquestes dades.

També podeu consultar aquí l'[Accions Xarxa sobre la Citisina](#), publicat a finals de 2021.

En aquest enllaç podeu trobar la [Guia pràctica d'intervenció per ajudar a deixar de fumar](#), actualitzada.

Participació al grup de treball sobre vulnerabilitat i tabac del PAPSF

L'objectiu d'aquest grup és incidir en la millora d'aspectes relacionats amb el tabaquisme en poblacions vulnerables, mitjançant procediments que puguin aportar una millora en l'abordatge del tabaquisme.

ACTA REUNIÓ GRUP DE TREBALL VULNERABILITAT: SALUT MENTAL I GÈNERE	
Ubicació	Hospital Vall d'Hebrón
Tipus de Reunió	Presencial
Data de la Reunió	04/10/2022
Temàtica	Organització

Des del Programa SumaSalut se'ns va convidar a participar en la reunió d'inici dels grups de treball proposats per aquest programa. Laura Antón, ha estat participant com a representant de la Xarxa. El 4 d'octubre es va realitzar una reunió de seguiment a l'Hospital Vall d'Hebrón amb la finalitat de continuar la tasca iniciada l'any passat. Es va acordar iniciar els passos per elaborar una videocàpsula amb el títol "Tabac i Salut Mental: Mites i Realitats" que tindrà com a objectiu principal la sensibilització sobre l'abordatge del consum de tabac en pacients amb trastorns mentals. La durada de la videocàpsula serà d'un minut aproximadament i recollirà dades impactants i resolució de falsos mites.

Participació al grup de treball de tabaquisme de la coordinadora de Centres d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS) de Catalunya

Des de 2006, Montse Ballbè, com a representant de la Xarxa, participa activament en aquest grup de treball dirigit a l'estudi i divulgació del tabaquisme en la població atesa als CAS de Catalunya i que presenta altres trastorns per consum de substàncies. El grup està liderat des del CAS de l'Hospital de Sant Pau (Cristina Pinet).

Durant l'any 2022 s'han realitzat diverses reunions telemàtiques i s'ha finalitzat un estudi sobre l'afectació de la pandèmia del COVID-19 en el curs del tractament del tabaquisme en diversos CAS de Catalunya. Actualment s'està elaborant un manuscrit amb les anàlisis i conclusions extretes.

Col·laboració amb la Global Network

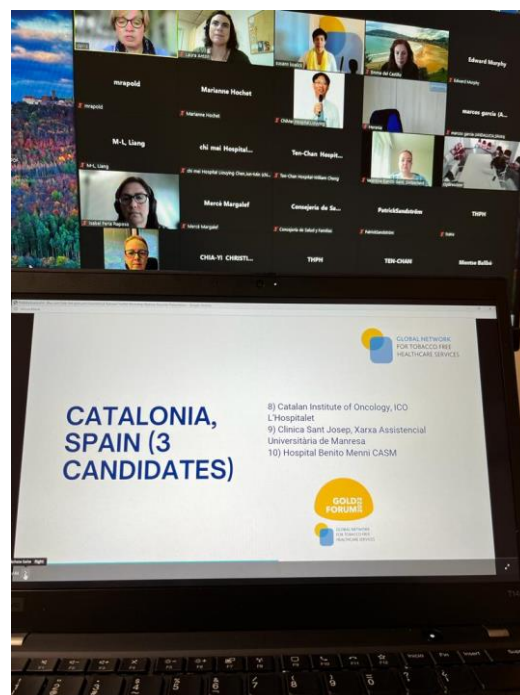
La Global Network for Tobacco Free Healthcare Services (GNTH) és una xarxa internacional que té per objectiu el desenvolupament d'una estratègia comuna entre els serveis d'atenció a la salut que treballen en la prevenció i control del tabaquisme a tot el món.

La Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum treballa en estreta relació amb la GNTH. Durant el 2022, Laura Antón, com a membre de la junta d'aquesta organització (vice-presidenta) ha realitzat periòdicament videoconferències. A més a més, ha col·laborat en diversos grups de treball per donar resposta als objectius proposats al pla estratègic.

D'altra banda, el procés d'acreditació internacional *Gold Forum process* ha comptat també amb la participació de la Laura Antón com a membre del jurat d'aquest procés per setè any consecutiu. Aquesta col·laboració permet contribuir en el treball del grup d'experts internacionals sobre les polítiques de control del consum de tabac i avaluar els diversos projectes d'*hospital sense fum* presentats pels hospitals candidats a ser acreditats com a nivell OR.

Al 2022, tres centres de la Xarxa Catalana han optat i obtingut la re-acreditació del nivell Or: l'Hospital Benito Menni CASM, la Clínica Sant Josep d'Althaia i l'Institut Català d'Oncologia de l'Hospitalet. Com a candidats, van tenir l'oportunitat de presentar els seus projectes durant la Gold Forum Conference que va tenir lloc online el 19 d'octubre. Podeu visualitzar els vídeos de tots els centres presentats en aquesta edició del Gold Forum [en el següent enllaç](#).

Felicitem els 3 centres per aquesta re-acreditació que situa la XChsF amb 7 hospitals amb nivell Or.

Jornades

9th Nicotine Conference of Barmelweid, Switzerland. 12 maig 2022

Ponència: Antón L. Goals achieved and future challenges.

XII Jornada de la Societat Catalana d'atenció i tractament del consum de tabac (SCATT). 25 de maig de 2022.

Comunicació oral: Mercader C, Antón L, Castellano Y, Suelves JM; Fernández E, Ballbè M. Estratègies de control del tabac a les unitats de salut mental de Catalunya. Evolució al llarg d'una dècada. (1r premi)

Comunicació oral: Margalef M, Ballbè M, Antón L, Llongueras G, Sánchez M, Fernández E. Allunyem el tabac: accessos sense fum a l'Hospital Duran i Reynals (ICO). (2n premi).

Jornada de actualización en tabaquismo. Burgos, 23 setembre 2022

Ponència: Antón L. Redes de centros sanitarios sin tabaco. Antón, L.

VI Jornada de tabac i Salut Mental. 30 setembre 2022

Ponència: Ballbè, M. Com s'aborda el tabac a les unitats de salut mental?

Ponència: Antón, L. Presentació del nou curs on-line i altra oferta formativa.

XX Trobada de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum, 14 d'octubre de 2022

Ponència: Antón L i Ballbè M. Balanç de la Xarxa.

"Tools & Trainings". Online Conference plus GOLD FORUM Event 2022. Global Network Conference on Tobacco Control in Healthcare Services. 19 octubre de 2022.

Assistents: Antón L, Margalef M, Mercader C, Ballbè M, Fernández E

Colloque National Lieu de Santé Sans Tabac (LSST). 14 de desembre de 2022. París. Lieu de Santé Sans Tabac: Une dynamique internationale.

Ponència: Antón L. Catalan Institute of Oncology. A Gold accreditation renewal case.

Xarxa Catalana | Hospitals Sense Fum

Unitat de Control del Tabac

Centre Col·laborador de l'OMS per al Control del Tabac

Institut Català d'Oncologia, l'Hospitalet

Avinguda Granvia de l'Hospitalet, 199-203
08908 L'Hospitalet de Llobregat – Barcelona
Tel: 93 260 73 57

Coordinador:
Esteve Fernández

Equip tècnic:
Laura Antón / Montse Ballbè
Mercè Margalef / Clara Mercader

Col·laboradors:
Yolanda Castellano / Maite Narváez